

Синоверський Андрій Іванович,
аспірант кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ

**НАПРЯМИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ З ОПЕРАТИВНИМИ
ПРАЦІВНИКАМИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬ
ОРГАНІЗОВАНІ ЗЛОЧИННІ ГРУПИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

В умовах воєнного стану, коли є потреба в діяльності органів досудового розслідування в максимально короткі терміни, з максимальною концентрацією зусиль на досягненні поставленої мети – злагоджені і чітко скоординовані, ефективно керовані їх дії набувають особливої актуальності. Тому такі основні підстави взаємодії оперативних і слідчих підрозділів як: однакова юридична сила процесуальних актів слідчого та працівників оперативних підрозділів; спільність мети й завдань оперативних працівників і слідчого (адже при об'єднанні зусиль органи досудового розслідування й оперативні підрозділи зможуть ефективно виконати свої задачі); необхідність використання можливостей оперативного підрозділу та слідчого набувають пріоритетного значення [1, с. 250].

Організована злочинність завжди викликає серйозну загрозу для суспільства та правопорядку. Для ефективного протистояння цьому явищу важливо налагодити ефективну взаємодію між різними суб'єктами правопорядку. Не викликає сумніву той факт, що в структурі методики розслідування кримінальних правопорушень вчинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану важливе місце займає ефективна організація взаємодії слідчих (детективів) з оперативними підрозділами Національної поліції України.

Окремі науковці під взаємодією правоохоронних органів, в контексті протидії організованій злочинній діяльності, розуміють узгоджену спільна діяльність у межах своїх повноважень чи за лінією обслуговування одного чи декількох органів (відомств, підрозділів), з проведенням оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, а також постійним обміном інформацією, проведення спеціальних операцій, з урахуванням оперативної обстановки або оперативно-розшукової ситуації, місця, часу, мети та складності (поставлених) завдань, що виражаються через локальний (місцевий), регіональний та загальнодержавний характер [2, с. 46].

Таким чином, в умовах реформування кримінального процесуального законодавства, особливого значення набуває дослідження проблем та перспектив взаємодії слідчого з оперативними

підрозділами, зокрема під час тактики оперативно-розшукової протидії окремим видам кримінальних правопорушень [3, с. 119].

Щодо визначення основних форм взаємодії слідчого з працівниками оперативних підрозділів Національної поліції України, то з огляду на особливості роботи вказаних органів, їхню процесуальну співпрацю умовно поділяють на три форми: організаційні, процесуальні й результативні [4, с. 218].

В залежності від правової регламентації традиційно виділяють процесуальні (формальні), що регулюються кримінальним процесуальним законом та непроцесуальні (неформальні) форми взаємодії слідчого з оперативними працівниками.

Окремі науковці виділяють такі основні форми взаємодії у протидії організованій злочинності: 1) обмін оперативно-розшуковою, криміналістичною та іншою інформацією; 2) планування оперативно-розшукових заходів, а також негласних слідчих (розшукових) дій та їх спільне проведення; 3) взаємне застосування сил і засобів оперативно-розшукової діяльності у боротьбі з організованою злочинністю (введення та використання негласних працівників, використання оперативно-технічних заходів та можливостей підрозділів оперативної служби тощо); 4) виконання письмових доручень слідчих і прокурорів; 5) виконання запитів міжнародних правоохоронних організацій [5].

Так процесуальні форми взаємодії слідчих із працівниками оперативних підрозділів під час розслідування кримінальних правопорушень вчинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану втілюються у: спільній діяльності в слідчо-оперативній групі; виконанні доручень слідчого про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, інших розшукових дій; проведення оперативно-розшукових заходів з метою встановлення учасників організованої злочинної групи, та інформування слідчого про результати їх виконання; спільне проведення окремих слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій.

В ході розслідування кримінальних правопорушень вчинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану важливим є своєчасне виконання доручень слідчого, детектива. Необхідність своєчасного їх виконання обумовлена низкою факторів, таких як: наявність ризиків пов'язаних із втратою чи спотворенням слідів злочинної діяльності організованих злочинних угруповань, використання різноманітних механізмів протидії розслідуванню з боку учасників організованої злочинної групи, удосконалення способів приховування їх злочинної діяльності; надання підозрюваним (обвинуваченим) завідомо неправдивих показань, які необхідно перевірити, широке використання корумпованих зв'язків для впливу

на хід кримінального провадження, перешкоджання проведенню процесуальних дій, затягування розслідування тощо.

Серед оперативних підрозділів Національної поліції України, під час організації взаємодії, при розслідування кримінальних правопорушень, вчинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану, особливе місце займають оперативні підрозділи Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції. Оперативні співробітники вказаних підрозділів здійснюють збір первинної оперативно-розшукової інформації про діяльність організованої злочинної групи, із подальшою їх передачею слідчому, детективу органу досудового розслідування, оперативне супроводження, спільне проведення оперативно-розшукових заходів.

Таким чином, основними напрямками взаємодії слідчого з оперативними працівниками під час розслідування кримінальних правопорушень вчинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану є: спільне планування слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій; спільна робота в слідчих групах; безпосереднє спільне проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій; безперервний обмін інформацією про отримані результати, проведені роботи в кримінальному провадженні; координація діяльності задля ефективного використанні оперативно-розшукових обліків, інформаційних систем та баз даних для отримання допоміжної та орієнтуючої інформації; розробка заходів запобігання кримінальних правопорушень вчинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану.

Особливості механізму вчинення кримінальних правопорушень організованими злочинними групами в умовах воєнного стану, складний характер діяльності організованих злочинних угруповань, розширення способів підготовки, вчинення та приховування злочинної діяльності, що пов'язано із введенням режиму воєнного стану, веденням активних бойових дій на території України, тощо, вимагає необхідності пошуку найбільш оптимальних організаційних форм взаємодії слідчого (детектива) з оперативними працівниками.

Список використаних джерел

1. Чаплинський К. О. Проблемні питання взаємодії слідчих та оперативних підрозділів національної поліції України під час розслідування кримінальних правопорушень. Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. 2022. Випуск 4 (100). С. 247–258.

2. Севрук В. Г. Теоретичні засади взаємодій правоохоронних органів під час протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі Journal «ScienceRise: Juridical Science». № 2 (16). 2021. С. 46. DOI: <http://doi.org/10.15587/2523-4153.2021.234675>.

3. Ортинський, В. Л. Взаємодія підрозділів правоохоронних органів України у протидії контрабанді наркотичних засобів: теоретичні та практичні аспекти. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Юридичні науки, 884, 2017. С. 4–10. DOI: <http://doi.org/10.23939/law2017.884.004>.

4. Павленко С.О. Основи оперативно-розшукової тактики [Текст] : монографія / С. О. Павленко ; Нац. акад. внутр. справ. Київ : Видавництво Людмила, 2022. 623 с.

5. Оперук В. І. Взаємодія оперативних підрозділів у сфері протидії організованій злочинності в умовах воєнного стану. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/36382490-02ca-44d6-83f8-45dc516944f9/content>.

Синоверський Роман Іванович,
аспірант кафедри політики у сфері боротьби
зі злочинністю та кримінального права
Прикарпатського національного
університету ім. В. Стефаника

ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ВОЄННИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ПРОТИ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

З початку повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України національна система кримінальної юстиції зіткнулася з надзвичайним викликом – забезпечити ефективну протидію абсолютно новому виду злочинності – міжнародним злочинам (воєнним злочинам, злочину агресії, геноциду тощо), кількість яких щоденно зростає майже в геометричній прогресії [1].

Воєнні кримінальні правопорушення, які вчиняє російська федерація на території України є серйозним порушення міжнародного гуманітарного права. При цьому, однією із найбільш вразливих категоріє є цивільне населення.

Так, з початку широкомасштабного вторгнення було зафіксовано масові вбивства, знищення власності, насильство, примусове переміщення, систематичну дискримінацію, погрози та інші форми жорстокості, спрямовані проти цивільного населення. Вказані кримінальні правопорушення порушують основні принципи гуманітарного права та прав людини, такі як принципи недоторканності особи, захисту цивільного населення під час військових конфліктів і заборони вчинення жорстоких, протиправних дій проти будь-якої особи, що в свою чергу зумовлює необхідність